

וַיֹּאמֶר קוֹל דְּמֵי אַחִיךָ צוֹעֲקִים אֵלַי, מֵאֵי דְּמֵי, דָּם
 מִבְּעֵי לֵיהּ, אֶלָּא מֵאֵי דְּמֵי דָּ"ן כְּחֻשְׁבֹּן דְּמֵי,
 וְדָא אִיהוּ (שם טו יד) דָּן אֲנָכִי וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרֻכּוֹשׁ גָּדוֹל.
 וְעוֹד מֵאֵי קוֹל דְּמֵי, קוֹל דָּם מִבְּעֵי לֵיהּ, אֶלָּא תְּרַגְּם
 אֲנַקְלוּס, קָל זֶרְעִין דְּעֵתִידִין לְמִיפְק מִן אַחוּד, אֵינוֹן
 שְׁתִּין רְבוּא דְּעֵתִידִין לְמִיפְק מֵהֶבֶל, בְּהֵהוּא דְּאִתְּמַר בֵּיהּ
 בְּשִׁגְמָא זֶה הֶבֶל, כְּלָהוּ צְוּחִין מִן אַרְעָא, הֲכָא רְמִיז עֲנוּי
 הֲדִין וְעוֹנוֹת (דף קיד ע"ב) הֲדִין וְחֻמְס וְשׁוּד וְשִׁבְר דְּעֵתִידִין
 בְּנוּי דְּקִין לְמַעַבְד לְבְנוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְדָא אִיהוּ
 קוֹל דְּמֵי אַחִיךָ, אַחִיךָ אִתְּקַרֵי מִסְטָרָא דְּאֵינוֹן דְּאִתְּמַר
 בְּהוֹן (שמות לב כז) הֲרָגוּ אִישׁ אֶת אַחִיו.

(ג"א) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל קִין אֵי הֶבֶל אַחִיךָ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכִי לֹא
 הָוָה יָדַע קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵי הֶבֶל דְּהָוָה שְׂאִיל אֵי הֶבֶל
 אַחִיךָ, וְכִי אִיהוּ לֹא הָוָה יָדַע דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִית מְלָה דִּיתְכַפְּסִי
 מִנִּיהּ אֶפִּילוּ מִחֻשְׁבָּה דְּלָבָא כֹּל שְׂבִין מְלָה דְּעֵלְמָא, דְּאָמַר לֹא יָדַעְתִּי
 הַשׁוֹמֵר אֶחָי אֲנָכִי, אֶלָּא וּוִי לֹון לְטַפְּשִׁין אֶטְיִמִין דְּלָבָא וְעֵינִין לֹון וְלֹא
 מִסְתַּכְּלִין אֶלָּא בְּתַבְּנָן לְמִיכַל מִנִּיהּ כְּבַעֲרִין, דְּחַפְּיִמִין דִּידְעִין בְּחַטָּה
 דְּאוּרִייתָא דְּאִיהִי שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֲתוּוֹן כְּחֻשְׁבֹּן חַטָּת, אֵלִין זְרַקִין
 תְּבַנָּא מְדְאוּרִייתָא וְאֶכְלִין חַטָּה דְּאוּרִייתָא מְלַגְו, תּוּ אַחֲזִי לְכוּן רִזִין
 טְמִירִין בְּהֵאִי קָרָא בְּזִמְנָא דְּקַטְל קִין לְהֶבֶל, סְלִיק א"י מִן אַדְנִי
 וְאַשְׁתָּאַר דָּ"ן, א' אִיהוּ אֲנָכִי אִימָא עֲלָאָה, " יְהוּה דִּיּוּדִין אַבָּא,
 דְּסְלִיקוּ לְמַתְּבַע דִּינָא עַל בְּנֵיהּוּ דְּאִיהוּ הֶבֶל וּבְגִין דָּא אָמַר קוּדְשָׁא

בריד הוא אי הבל אחיד.

בההוא זמנא אמר איהו לא ידעתי השומר אחי אנכי, חמא קודשא בריד הוא דלא אדכיר י, אלא א דאיהו אנכי, אמר ליה קול דמי אחיד צועקים אלי, דם אחיד מבעי ליה, מאי דמי, אלא דא דם י, ועוד דמי איהו ד"ן בחושפן דאשתאר מן אדנ"י, וכלא קשוט, דתלת שמהן כלילן בההוא שמה, אבא ואימא וברתא, דאנון יהו"ה אהי"ה אדנ"י, בגין דהבל הנה דיוקנא דאדם דלעילא דאיהו עמודא דאמצעיתא ואיהו קול דאתמר ביה קול דמי אחיד, ואית רזא אחרא, קול דמי, קול דם מבעי ליה, אלא תרגם אנקלוס קל דם זרעין דעתידין למיפק מן אחיד, ואנון שתין רבוא.

בההוא זמנא דחמא דחובא דא באתר עלאה הנה תליא, הררה בתיובתא ואמר גדול עוני מנשוא, הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ כו', הכא אתרמיז גלגולא דרשיעיא דאתמר בהון ובכין ראיתי רשעים קבורים ובאו כו', ודא איהו הן גרשת אותי היום דא גלגולא קדמאה, והייתי נע דא גלגולא תננינא, ונד דא גלגולא תליתאה, דא איהו רזא על שלשה פשעי ישראל, אם תב בתיובתא בתלת גלגולין שפיר, ואם לא, כתיב ביה ועל ארבעה לא אשיבנו, לא אהדר ליה בגופא אחרא, אלא יד ליד לא ינקה רע וקהי אזיל נע ונד עד שתין רבוא, ולכל חד כפום חיליה, דההוא דקטיל הכי נטיל קודשא בריד הוא נוקמא מגיה. ע"כ בספר אחר (בדרף מ"א ת"ח תרין אתוון עד ותהלתי לפסילים שייך באן).

אמר רבי אלעזר אם כן אשתמודע דכל עאקו דא יהא בגלותא בתראה, אמאי אתמר (בראשית ד ב) קניתי

אִישׁ אֶת יְהוָה, אִי תִימָא בְּגִין קְנִי דְנַפְיָק מְנִיָּה זֶרְעָא
 מְעֻלָּיָא, בְּתַר דִּיתְכַנְנִישׁ אִיהוּ יִתְעָרוֹן בְּנוֹי דְקִין לְחֶרְבָא
 עֻלְמָא, וּמְנִיָּיהוּ קוֹל דְּמִי אַחִיךָ צוּעֻקִים, הֲדָא הוּא
 דְכָתִיב (תהלים יג ו) מִשׁוֹד עֲנִיִּים מֵאַנְקַת אֲבִיוֹנִים כּו'.

אֲמַר לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִי, קִין מִסְטָרָא דְאִילָנָא דְטוֹב
 וְרַע הָוָה, וְאַתְפְּשׁוּתָא דְטוֹב הָוָה בְּגִלְגוּלָא עַד
 קְנִי חוּתֵן מִשָּׁה, מִתְמָן וְאִילָךְ אַתְפְּשׁוּתָא דְרַע, וּבְגִין
 דְאַחֲזִי לִיָּה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מַה דַּעֲתִידִין לְמַעֲבַד בְּנוֹי
 לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דָּרָא וְדָרָא, דְכֻלָּא אַחֲזִי לִיָּה, אֲמַר גְּדוּל
 עוֹנֵי מַנְשׂוּא, וּמָנָא לָן דְאַחֲזִי לִיָּה גְלִגוּלָא דִילִיָּה בְּכָל
 דָּרָא וְדָרָא, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (בראשית ד יד) הֵן גִּרְשִׁתְּ אֹתִי
 הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֵיךָ אֶסְתֵּר וְהִיִּיתִי נֶעַ וְנָד
 בְּאַרְצִי, נֶעַ וְנָד וְדָא, הֲכָא רְמִיז גְלִגוּלָא דִילִיָּה וּבְנוֹי,
 הֲדָא הוּא דְכָתִיב (קהלת ח י) וּבִכֵּן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבוּרִים
 וּבָאוּ, וְהָא אוּקִימָנָא לֹון (דברים ז י) וּמִשְׁלֵם לְשִׁנְאִיו וְכו',
 הֵן גִּרְשִׁתְּ אֹתִי דָא גְלִגוּלָא קְדַמָּאָה, הַיּוֹם כְּהֵהוּא
 דְאַתְמַר בֵּיהּ (תהלים צה ז) הַיּוֹם אִם בְּקוּלוֹ תִשְׁמָעוּ, וְהִיִּיתִי
 נֶעַ וְנָד תִרִין גְלִגוּלִין אַחֲרָנִין, אֶסְתֵּר הֲכָא רְמִיז (דברים לב
 ב) וַיֹּאמֶר אֶסְתִּירָה פְּנֵי מַהֶם כּו', (איוב לג כט) וְהֵן כָּל אֱלֹה
 יִפְעַל א"ל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, וְעֲלִיָּיהוּ אַתְמַר (עמוס ב
 י) עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ,

דלא אהדר לון בגופא רביעאה, ולא בפורקנא
 רביעאה, אלא אתמר בישראל (דברים לב יב) יהו"ה בדד
 ינחנו ואין עמו אל נכר, בגין דא אוקמוה מארי
 מתניתין אין מקבלים גרים לימות המשיח.

ועוד (דף קטו ע"א) אי הבל אחיד, תא חזי תרין אתוון אלין
 שמענא דלא אתר עלאה הוו סלקין, א"י, א' אמון
 מופלא ומכוסה, י' מחשבה, דבהאי אתר תאבו אדם
 והבל, ואתמר דאינון א' פתר עליון, י' מחשבה,
 לעילא לעילא אסתלק האי חובה, אמר ליה רבי
 אלעזר, אבא, והא כמה מחשבות אינון, שכינתא
 אתקרי מחשבה, ואיהי י' מן אדנ"י, וחכמה מחשבה,
 וכתר דאיהי א' מן אדנ"י מחשבה, וכמה מחשבין אינון
 דא לעילא מן דא, ודא על גב דא, הדא הוא דכתיב
 (קהלת ה ז) כי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם, ולעילא
 מכלהו מחשבה סתימא דכל סתימין, עלאה על כל
 עלאין, דלית מחשבה אחרא לעילא מניה, וכמה
 מחשבין אינון לבושין דא לדא, ואיהו אשתמודע דלא
 חאב אלא במחשבה דאיהי לבושא, הדא הוא דכתיב
 (בראשית ג י) ואירא פי עירום אנכי ואחבא, אתמר באדם
 ואחבא ואתמר במשה (שמות ג ו) ויסתר משה פניו.

אמר רבי שמעון, ברי, בודאי בכלא חאב אדם,

בְּמַחְשָׁבָה דְּאִיהִי לְבוּשָׂא, וּבְמַחְשָׁבָה דְּאִיהִי מְלָגְאוּ,
 וּבְגִין דָּא אָמַר לְמֹשֶׁה בְּזִמְנָא דְּאָמַר (שמות לג יח) הֲרֵאֲנִי נָא
 אֶת כְּבֹדְךָ, אָמַר, כִּי לֹא יֵרָאֵנִי הָאָדָם וְחַי, דְּאִם זָכָה
 שְׂיֵרָאֲנִי, וְחַי לְעוֹלָם, וּבְגִין דָּא אָמַר לִיהִי לֹא (שמות לג כ)
 תּוּכַל לְרְאוֹת אֶת פָּנַי, וְלֹא אֵינּוֹן פָּנִים הָכָא אֶלָּא פָּנִים
 דְּלֹא נִרְאִין, בְּאַתֵּר דְּאַשְׁתְּמוּדַע עֲלֵת הָעֲלוֹת, וּבְאַתֵּר
 דְּאַתְגְּלִיָּא, וְחוּבָא דְּאָדָם גָּרִים דְּלֹא יְכִיל מֹשֶׁה
 לְאַסְתֵּלְקָא בֵּיהּ, כָּל שְׂכֵן אַחֲרָא, דְּעֲלֵת הָעֲלוֹת אֲסִתְּלֵק
 מִמַּחְשָׁבָה דְּחָאב בָּהּ אָדָם, וּבְגִין דָּא עֵין לֹא תִשׁוּרְהוּ,
 וּמַחְשָׁבָה לֹא תִכְלִהוּ, לֹא יְכִיל לְאַשְׁגָּא לִיהִי, דְּאִיהוּ חַי
 הַחַיִּים, וּבְאַתֵּר דְּאִיהוּ שְׂרִיא לִית מִיתָה תַּמָּן, וּמַחְשָׁבָה
 דְּאַסְתֵּלְקָא מִנִּיהּ, בּוּדְאִי אִיהוּ חֲכָמָה לְבוּשָׂא לְחֲכָמָה
 סְתִימָא, בּוּדְאִי בָּהּ חָאב אָדָם, וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר בֵּיהּ
 (בראשית ג י) וְאִירָא כִּי עִירוֹם אָנֹכִי וְאַחֲבָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְהָא מַהֲכָא מְשַׁמַּע דְּלֹא חָאב
 בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה אֶלָּא בְּהֵיא דְּאִיהִי לְבוּשָׂא
 מִנָּה, וְאַשְׁתָּאֵר אִיהוּ (דף קטו ע"ב) בְּהֵיא דְּאִיהִי מְלָגְאוּ,
 בְּמוּחָא בְּלֹא קַרְקַפְתָּא, וּבְגִין דָּא וְאִירָא, דְּאַזְדַּעֲזַע
 מִתְּהֵיא דְּלָגוּ מִן מַחְשָׁבָה סְתִימָא דְּאִיהוּ עֲלֵת הָעֲלוֹת,
 אָמַר לִיהִי רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִי, בְּמַחְשָׁבָה דְּאִיהוּ מוּחָא אֹנָף
 הָכִי חָב דְּזֹרְעָא מִתַּמָּן נְפִיק, דְּאִיהוּ נְבִיעוּ דְּאִילְנָא דְּחַיִּי

דאיהו אור קדמון ואור צה ואור מצוהצח, תלת טפין
 דאתרמיזו ביי עלאה, קוצא דלעילא וקוצא דלתתא
 וגיו באמצעיתא, וערב תמן חשך דאפסיק בין עלת
 העלות למוחא סתימא, ובגין דא (שמות לג ב) כי לא יראני
 האדם וחי עד דההוא חשך אתעבר מתמן, ודא איהו
 רזא (ישעיה נט ב) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם
 ובין אלהיכם, ובגין ההוא חשך, לית מחשבה יכילא
 לאשגא תמן, כל שפן עין, עד דאתעבר מתמן ההוא
 חשך, וכגוונא דיליה לתתא אית עננא חשוכא דאתמר
 בה (איכה ג מד) סכתה בענן לך כו'.

אזדעזע רבי אלעזר וכלהו חבריא ואזדעזעו סבין
 מארי דמתיבתא, אמר רבי אלעזר עד כען
 לא ידענא דחובא דאדם הכי הוה עלאה, דמטא לאתר
 עלאה דכל עלאין, אמר, אבא, הב לי רשו למשאל אף
 על גב דלא אתייהיב רשו לכל בר נש למשאל כל שפן
 למנדע, אמר ליה אימא ברי דהא רעוא אשתכח
 ורשותא אתייהיב לגלאה כל מה דיכילנא למנדע,
 אמר ליה, אבא, אשתמודע בגין ההוא חשך דאפסיק
 בין עלת העלות למחשבה סתימא, דעלת על כל
 העלות לא אשתתף בשום מחשבה סתימא כל שפן
 גליא, ולא בשום אור גניז וטמיר וקדמון וצח

וּמְצוּחָצָח, אָמַר וּדְאֵי הָכִי הוּא דְאֵם אֲלִין נְהוּרִין
 וּמְחֻשְׁבִין הוּוּ מְנִיָּה לָא הָוָה יְכִיל חֻשְׁךָ לְאַפְרָשָׁא, אַבְל
 עֲלַת עַל כָּל הָעֲלוֹת אִיהוּ עַל כָּל נְהוּרִין גְּנִיזִין וְסִתִּימִין
 כְּנִשְׁמַתָּא בְּגוּפָא, וְאוּר קְדָמוֹן אָף עַל גַּב דְּאִיהוּ סִתִּים
 וְגְנִיז וְאִיהוּ קְדָמוֹן לְכָל סְפִירָן וּלְכָל אֲתוּוֹן וּנְקוּדֵי
 וְטַעֲמֵי, הָכִי אִיהוּ לְגַבֵּי עֲלַת עַל כָּל הָעֲלוֹת, כְּגוּפָא
 לְגַבֵּי נִשְׁמַתָּא, דְּבַעֲלַת הָעֲלוֹת לִית בֵּיה גְּווֹן וְלֹא צוּרָה
 וְלֹא דִיוֹקְנָא וְלֹא שׁוּתְפוּ, וּבְאַתֵּר דְּעֵין לָא שְׁלִיט מָאן
 יְכִיל לְמַעְבַּד דְּמִיּוֹן.

בְּתֵר דְּהִרְהַר תְּשׁוּבָה אָדָם לְתַתָּא, הִדְרָא לְבוּשָׁא לְגַבֵּי
 מוּחָא דְּאִיהוּ אַבָּא קְרַקְפְּתָא דְּתַפְלִי, וְאַתְחַבֵּר
 מוּחָא דְּאִיְהִי חֲכָמָה בְּאִימָא, מִיֵּד (בראשית ג כא) וַיַּעַשׂ יְהוָה
 אֱלֹהִים לְאָדָם וְלֹאֲשֵׁתוֹ פְּתָנוֹת עוֹר וַיִּלְבַּשׁשָׁם, וְאִינוּן
 תַּפְלִין דְּאִינוּן מְעוֹר, בְּהֵהוּא זְמַנָּא קָמַת תְּשׁוּבָה דְּאִיְהִי
 אִימָא קְרַקְפְּתָא דְּתַפְלִי עִם אָדָם לְאַגְנָא עֲלִיָּה וּלְכֻסְיָא
 עֲלִיָּה דְּהוּוּ עָרוֹם, כְּגוּוּנָא דְּאִיהוּ פְּסִי עַל מוּחָא עֲלָאָה,
 וּבְרִי, כָּל מָאן דְּאַנַּח תַּפְלִין כְּאֵלוֹ פְּסִי עַל מוּחָא עֲלָאָה,
 וּבְגִין דָּא שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה לָא זָוָה מְנִיָּה, וְרוּזָא דְּמִלָּה
 (תהלים קל ז) אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמֹר יְ"ה אֲדַנִּי מִי יַעֲמוּד, מִי
 יַעֲמוּד וּדְאֵי דְּאִיְהִי אִימָא עֲלָאָה תְּשׁוּבָה הָא קָמַת בְּאָדָם
 עֲלָאָה, וְשְׁכִינְתָּא דְּאִיְהִי תַּפְלָה שְׁל יָד בְּאָדָם תַּתָּאָה,

שְׂכִינְתָא עֲלָאָה נְחַתַת עִם אָדָם, וְשְׂכִינְתָא תַתָּאָה עִם
הָבֵל, וְעִם כָּל (דא) מָאֲרִי דְדַכְּיֵו דְקָא אַתְיִין מִנְיִיהוּ,
וּבְגִין דָּא (רות א יט) וְתַלְכְּנָה שְׂתִיָּהּ.

מִיַּד דְחָאבוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹבְדָא דְעַגְלָא מַה כְּתִיב (ישעיה ג

ב) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם דְאַתְמַר בָּהּ (משלי ב ג) כִּי

אִם לְבִינָה תִקְרָא, אֲשַׁתְּלַחַת (נ"א וְאִסְתְּלַקַת) מִנְיִיהוּ וְתָרָם

מֵעַל הָאָרֶץ, דְלָא נְחַתַת עֲלֵייהוּ אֱלָא (דף קטז ע"א) בְּשַׁבְּתוֹת

וַיִּמִּין טָבִין, וְאֲשַׁתְּאֲרַת שְׂכִינְתָא תַתָּאָה יַחֲדָאָה לְתַתָּא,

וְשְׂכִינְתָא עֲלָאָה יַחֲדָאָה לְעֵילָא, וְהָא אוּקְמוּהָ אִיכָה

יִשְׁבָּה בְּדָד, דְבִקְדָמִיתָא לָא הוּת שְׂכִינְתָא עֲלָאָה זֹזָה

מִנְיִיהוּ כְּגוּוֹנָא דְשְׂכִינְתָא תַתָּאָה, זַכְּאִין אִינוּן מָאֲרִי

דְתִיּוּבְתָא דְנְחַתִּי לָהּ עֲלֵייהוּ בְּכָל יוֹמָא וְשַׁעְתָּא וְרַגְעָא

וְלָא זֹזַת מִנְיִיהוּ בְּכָל אַתְר, דְעֲלֵייהוּ אַתְמַר (שם ו כב)

בְּהַתְּהַלְכְּךָ תִנְחָה אוֹתָךְ כּו' וְלָא אִית לָהּ עֲלֵייהוּ יוֹמָא

יְדִיעַ כְּגוּוֹנָא דְאַחַרְנִין דְלָא נְחַתַת עֲלֵייהוּ אֱלָא בְּשַׁבְּתוֹת

וַיּוֹמִין טָבִין, אֲבָל מָאֲרִי תִיּוּבְתָא לָא זֹזַת מִנְיִיהוּ לְעֵלָם.

וּבְגִין דָּא בְרִי, א"י הָבֵל אַחֲיָךְ, אִי יְכַלִּינָן לְמִימַר א'

" מִן אַהֲיָה אִימָא עֲלָאָה, וְאֲשַׁתְּאָרוּ ה' ה',

וְאַתְמַר עֲלֵייהוּ וְתַלְכְּנָה שְׂתִיָּהּ, הֲכָא חָאב הָבֵל אָדָם,

חָב בִּי"ו מִן יְהו"ה וְאִסְתְּלַק י"ו וְאַתְעֵבִיד ו' י', אֲמַר רַבִּי

אֲלַעְזָר וְהָא י' ו', אִינוּן, י' לְעֵילָא ו' לְתַתָּא, מָאֲרִי י',

אָמַר בְּרִי הֲכִי אִיהוּ וְדַאי, דְּחֻבָּה דָּא אִיהוּ לְעִילָא בְּאֵת
 א דְּאִסְתְּלִקֵּת בְּמַחֲשַׁבָּה דְּאִיהִי י' עֲלָאָה דְּתַמָּן עֲלֵת
 הָעֲלוֹת, וְאִשְׁתָּאֵר ו' י' כְּגִוּוּנָא דָּא א, וְעַל י' עֲלָאָה
 אֲתַמַּר (תהלים צא יד) כִּי יַדַּע שָׁמַי, שֵׁם י', יִקְרָאֲנִי וְאֶעֱנֶהוּ,
 זְכָאָה אִיהוּ מָאן דְּנַחֲתִית לִיָּה בְּמַחֲשַׁבְתִּיהָ לְאֲתֵרִיהָ, דְּהֵאִי
 מַחֲשַׁבָּה עֲלָה אֲתַמַּר (ויקרא ז לז) זֹאת הַתּוֹרָה לָעוֹלָה לְמִנְחָה
 וְלַחֲטָאֵת וְלֹאֲשָׁם וְלִמְלוֹאֲאִים וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים.

וְאִמַּאי אֲתַמַּר בְּאֵת י' כִּי יַדַּע שָׁמַי, אֲלָא, כְּמָה דְּלִית
 בְּאֵת י' שׁוֹתְפוּ דָּאֵת אַחֲרָא, הֲכִי לִית בֵּיה
 שׁוֹתְפוּ דְּאִיהוּ אַחַד וְאִין שְׁנַי לּוּ, אַחַד בְּלָא חֲשַׁבּוֹן, הוּא
 בְּרָא כְּלָא וְלִית בּוֹרָא עֲלִיהָ, וְכִי אִית דְּיִכְיִל לְמַבְרִי
 אֲפִילוּ יִתּוּשׁ זְעִיר אֲלָא הוּא, אֲלָא, מִיָּם אִית לּוֹן חִילָא
 לְמַבְרִי אֵילָנִין וְעֲשָׁבִין, וְאִינוֹן אֲתַבְּרִיאוּ, אֲבַל בּוֹרָא
 עֲלָמִין בְּרָא וְלִית עֲלִיהָ מָאן דְּבִרָא לִיָּה וְלַחֲכִימָא
 בְּרַמְיּוּזָא דְּבַאֲתֵר דָּא לִית לְגַלְאָה יִתִּיר.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מֵהֶכָּא מִשְׁמַע דְּאִית בּוֹרָא בְּשׁוֹתְפוּ
 דְּאֲתוּוֹן, כְּגוֹן ב' מִן בְּרָאֲשִׁית דְּאִיהִי אִימָא, ר' מִן
 רֵאשִׁית דְּאִיהִי חֲכָמָה, ו' מִן בּוֹרָא דְּאִיהוּ עֲמוּדָא
 דְּאֲמַצְעִיתָא, א' מִן בְּרָאֲשִׁית דְּאִיהוּ כְּתֵר, שִׁי"ת, שִׁית
 סְפִירָן, הָא כְּלָהוּ עֶשֶׂר, אִם חֲסַר חֵד לָא אִשְׁתְּלִים

בְּרִיאָה, אָבֵל עֵלֶת עַל כָּל הָעֵלֹת אִיהוּ בְּרָא כָּלֵא בְּלֵא
שׁוּתְפוּ כָּלֵל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְכִי הָא שְׁמַעְנָא, דְּבַעֲשֵׁר סְפִירָן לָא
אֶתְמַר תַּמָּן אֶלֵא אֶצִּילוֹת וְלֵא בְּרִיאָה, אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן וּמֵאן אָמַר דְּאִית בְּהוֹן בְּרִיאָה אֶלֵא כְּלֵהוּ עֶשֶׁר
בְּשׁוּתְפוּ דָא עִם דָּא עֶבְדִּין בְּרִיאָה בְּעֵלְמָא, וְאֵנָּא אִימָא
דָּאם הָוֵה חֶסֶר חַד מִן מְנִינָא לָא אֶשְׁתְּלִים תְּהִיא בְּרִיאָה,
אָבֵל עֵלֶת עַל כָּל הָעֵלֹת אִיהוּ בּוֹרָא בְּלֵא שׁוּתְפוּ אֶחָרָא
דְּאִיהוּ חַד בְּלֵא שׁוּתְפָא כָּלֵל לָא לְעִילָא וְלֵא לְתַתָּא וְלֵא
בְּאֶמְצָעִיתָא וְלֵא מְכַל סְטָרָא כָּלֵל, אָמַר וּדְאִי כְּעַן
אֶתְגַּלִּיא מַה דְּלֵא אֶתְמַסֵּר לְגַלְתָּא אֶפִּילוּ מְלַבָּא לְפּוּמָא,
וְרִזָּא דָא צְרִיךְ לְאֶתְכַסֵּיא מְכַל בַּר נֶשׁ, דְּלֵאוּ כָּל מוּחָא
יְכִיל לְמַסְבֵּל הָאִי, אֶלֵא אֶלִין דִּידְעִין בְּרִזִין, אֶלִין
דְּחַכְמַתָּא דְּלֵהוֹן סְלִיק עַל כָּל נְבִיאִיא וְחַפְימִיא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא, הָא אֶתְגַּלִּיא א' בְּרִזָּא עֵלְתָּא
כַּד אֶסְתַּלַּק עֵלֶת הָעֵלֹת בְּאֶת י' וְאֶשְׁתָּאֵר וִי אֶלֵא
מֵאִי אוּי, אָמַר לִיָּה (א' עֵלְתָּא) (נ"א אִית א') לְעִילָא מִן א',
דְּאִית א' מֵאֶתְוֹן רַבְרַבָּן, וְאִית א' מֵאֶתְוֹן זוּטְרָן, וְאִית
א' מֵאֶתְוֹן בִּינוּנִיִּים, (נ"א זֵה שִׁיךְ לְדַף פ"ג ע"א וְעוֹד נַעֲשֶׂה אֲדָם)
אִינוּן אָדָם דְּבְרִיאָה אָדָם דִּיצִירָה אָדָם דְּעֶשְׂיָה, וְעֵלְיָהוּ
אֶתְמַר (קְהֵלֶת ה' ז) כִּי גְבוּהָ מֵעַל גְבוּהָ שׁוּמַר, וְאִית תְּלַת

עֲלֵינָא עֲלֵייהוּ בְּאַרְחָ אַצִּילוּת, וְעֲלֵיהֶם אֲתַמַּר וּגְבֵהִים
עֲלֵיהֶם.

וְאֵינּוּן דְּבְרִיאָה אֵינּוּן לְבוּשֵׁין לְאֵינּוּן דְּאַצִּילוּת, וְהָאֵי
אִיהוּ אֹר לְבוּשׁ עֲלִיוֹן, וְאֵינּוּן עֶשֶׂר מִתְּלַבְּשֵׁין
בְּעֶשֶׂר, וְאֵלִין דְּאַצִּילוּת אָמְרוּ לְאֵינּוּן דְּבְרִיאָה
דְּמִתְּלַבְּשֵׁין בְּהוֹן, (בראשית א כו) נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדְמוּתֵינוּ, כָּל סְפִירָה יְהִיב בֵּיהּ חוֹלְקִיהָ מְלָגָאוּ וּמְלָבֵר,
וְאִם חָסַר חַד מֵעֶשֶׂר סְפִירָן דְּלָא הוּוּ יְהִיב בֵּיהּ חוֹלְקִיהָ
לָא הוּוּ אֲשֵׁתִלִּים בְּנֵינָא דְאָדָם, וּבְזִמְנָא דְחָב אָדָם כָּל
סְפִירָה וּסְפִירָה נְטִיל חוֹלְקִיהָ מִנִּיהּ וְאֲשֵׁתֵּאֲרֵי אֵין, וְרִזָּא
דְּמִלָּה (קהלת ג יט) וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין, וּבְגִין דָּא
אָמְרוּ מְאִירֵי מִתְנִיתִין (תהלים מט יג) וְאָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין
נְמִשָּׁל כְּבְהֵמוֹת נְדָמוּ, אָדָם דְּהוּוּ לֶן בִּיקָר דְּלַעִילָא וְלָא
נְטִיר לִיהּ, נְמִשָּׁל כְּבְהֵמוֹת דְּמוֹת דִּילִיהּ, דְּאֵינּוּן חֵיות
הַקְּדֻשׁ, אֲבָל עֲלֵת הָעֲלוֹת כַּד בְּרָא לִיהּ כְּמָה דְאֵת אָמַר
(נ"א הָדָא הוּוּ דְכְתִיב) (בראשית א כז) וַיְבָרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ, אִיהוּ נְטִיל כְּלָא מִינִיהּ, וְיְהִיב בֵּיהּ בְּלָא שׁוֹתְפוּ
דְּאַחְרָא, דְּאָבָא וְאִמָּא עֲבָדוּ לִיהּ בְּצִיּוּרֵיהוּ (דף קטז ע"ב)
בְּתֵרִין צִיּוּרִין, הָדָא הוּוּ דְכְתִיב (בראשית ב ד) וַיִּצְרֵר יְהוָה
אֱלֹהִים וַיִּצְרֵר בְּתֵרִין צִיּוּרִין, צִיּוּרָא דְאָבָא דְאִיהוּ
יְהוָה, וְצִיּוּרָא דְאֱלֹהִים דְּאִיהִי אִמָּא, וְדָא אִיהוּ וַיִּצְרֵר

יהו"ה אלהי"ם, ולבתר עבד ליה מאנא הדא הוא
 דכתיב (שם) עפר מן האדמה, מן האדמה לא כתיב, אלא
 עפר מן האדמה, ודא שכינתא תתאה דאתמר בה (איוב
 לד טו) ואדם על עפר ישוב דאיהי גלגולא דיליה.

אמר רבי אלעזר, אבא, בתר דרעוא אשתכח צריף
 למפתח מלין באתגליא, מאי אדם דברא עלת
 העלות בדיוקניה, דהא כתיב דלית ביה דמות, אמר
 ליה, ברי, הכא לא אמר בצלמנו, דאית ביה דיוקנא,
 אלא בצלמו רוצה לומר כגוונא דאיהו רואה ואינו
 נראה, דיהא איהו הכי, וכגוונא דלית ביה דיוקנא,
 דיהא איהו הכי, וכגוונא דלית קדמון עליה דיהא איהו
 הכי, וכגוונא דאיהו עלת העלות חד בלא שותפו ובלא
 חשבון, דיהא איהו הכי, כלא כגוונא דיליה.

ואית אדם דבריאא ויצירה ועשיה כגוונא אחרא
 בלבבושין וגופא (דלבר) (נ"א בלבר), דבאצילות הא
 אתמר דלית ביה בריאא ויצירה ועשיה כלל, אית
 בריאא דברא הוא לתתא בדיוקניה, אבל לאו דאתברי
 איהו.

ותא חזי אף על גב דאתמר בספירן בריאא, בלבבושא
 מלבר איהו, ולא איהו מלגאו, ובגין דא כתיב
 ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו הכא רזא
 (בראשית א כז)

אֶחָרָא בְּגוּפָא, אֵית סְפִירָן דְּבְרִיאָה וְאֵית סְפִירָן
 דְּאֶצִּילוֹת, וּבְגִין דָּא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, דָּא
 עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (ישעיה מד יג) כְּתַפְּאֶרֶת
 אָדָם לְשַׁבַּת בֵּית, בְּצִלְמוֹ שְׁכִינְתָא תַתָּא, בְּצִלְמוֹ
 אֱלֹהִים שְׁכִינְתָא עֲלָא, וַיִּצְרַח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם דָּא צְדִיק חַי עַלְמִין, יִצְרוּ בִּיצִירָה עֲלָא וּבִיצִירָה
 תַתָּא, דְּאֵינּוּן ' ' מִן א, ' ' מִן וַיִּצְרַח אֵיהּ ' ו'
 דְּאֲמַצְעִיתָא, דְּאֵיהּ בְּתֵרִין יוּדִין בְּאֵת א, וְתֵרִין יוּדִין
 עֲלֵיהּ אֶתְמַר (משלי יד א) חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאֵינּוּן
 חֲכָמָה קְדוּמָה וְחֲכָמָה תַתָּא.

וְאָדָם מְסֻטְרָא דְּאוֹת בְּרִית ' אֶתִּילִיד מֵהוּל, הֵדָא הוּא
 דְּכְתִיב (שמות ב ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא, (ישעיה ג
 י) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב, דְּתַמֵּן לֹאוּ קְלִיפָה דְּעַרְלָה כָּלֵל,
 וְהָא דְּאֶתְמַר אָדָם הָרָאוּן מוֹשֵׁךְ בְּעַרְלָתוֹ הוּא, דָּא
 אָדָם דְּעֵשְׂיָה, וּמֵאֵי נִיהוּ דָּא קְלִיפָה דְּאֶתְלַבְּשָׁא בֵּיהּ (נ"א
 דְּאֶתְלַבְּשַׁת בָּהּ) לְשִׁלְטָאָה עַל כָּלָא, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב (תהלים
 קג יט) וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, וּבְגִין דָּא אֶתְמַר בָּהּ (בראשית א
 כו) נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ לְאֶתְלַבְּשָׁא בְּכָל
 דְּיוֹקְנֵינוּ וְקְלִיפֵינוּ.

וְעוּד אֶתְמַר בָּהּ בְּשְׁכִינְתָא תַתָּא, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ
 כְּדְמוּתֵנוּ, דְּתֵהּא כְּלִילָא מְכָל סְפִירָן, דְּכָל עֶשֶׂר

סְפִירָן יְהִיבוּ בָּהּ כָּל חַד חוֹלְקִיָּהּ, וּמֵאֵי חוֹלְקִיָּהּ, אֶלָּא כָּל
 סְפִירָה יְהִיב בָּהּ עֲשׂוֹר דִּילֵיהּ, דְּכָל סְפִירָה סָלִיק
 לַעֲשָׂרָה, וַיְהִיבוּ לֵיהּ כָּל חַד וְחַד עֲשׂוֹר דִּילֵיהּ אֲשֶׁתְּאָרוּ
 אֵינּוֹן תַּשַּׁע תַּשַּׁע, וְכָל חַד וְחַד אֲשֶׁתְּלִים בָּהּ לַעֲשָׂרָה,
 וּבְגִין דָּא מְעֲשָׂרִין חַד מְעֲשָׂרָה, וּבְגִין דְּאִיהִי כְּלִילָא
 מְכֻלָּהוּ אֲתַמַּר בָּהּ (ירמיה ב ב) אַהֲבַת כְּלוּלוֹתֶיהָ, כְּלִילָא
 מְכֻלָּא, וּלְבַתָּר דְּאֲתַכְּלִילַת מְעֻלָּאִין אֲתַמַּר בָּהּ (בראשית א
 כו) וּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ,
 אֲתַכְּלִילַת בְּתַתָּאִין, וְאֶפִּילוּ בְּכָל קְלִיפִין דְּסִטְרָא אַחֲרָא
 אֲתַלְבַּשַׁת, לְקִימָא בָּהּ וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, וּבְכָל מַה
 דְּאֲתַלְבַּשַׁת אֲתַכְּלִילַת (נ"א אֲתַקְרִיאַת) בְּשָׁמַיָּהּ, הָא הָא הָא
 אָדָם דְּעֲשִׂיָּה וַיְצִירָהּ.

אָדָם דְּבְרִיאָה אוֹקְמוּהוּ עַל תְּפֻאֲרַת, מֵאֵי בְּצֻלְמוֹ,
 בְּצֻלְמוֹ, תְּרִין דִּיּוֹקְנִין דִּילֵיהּ לְעִילָא, אֶלָּא (ס"א
 אֵלִין) אֵינּוֹן וְא"ו תְּרִין וְוִי"ן, אֵינּוֹן תְּרִין דִּיּוֹקְנִין דָּא
 דְּאִיהוּ אָדָם דְּאֲמַצְעִיתָא, דְּשְׁכִינְתָּא עֲלָאָה אִיהִי דְּמוֹת
 אָדָם עֲלָאָה דְּאִיהוּ חֲכָמָה עֲלָאָה, וְשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה דְּמוֹת
 אָדָם דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא.

וְעוֹד, עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא בְּדִיּוֹקְנָא דְּכֶתֶר וְדָא אָדָם
 דְּבְרִיאָה, וְאָדָם דִּיְצִירָה צְדִיק בְּדִיּוֹקְנָא דְּחֲכָמָה,
 וּבְגִין דָּא (מלכים א ה כו) וַיְהוֶה נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה דְּאִיהוּ

צְדִיק בְּרִית שְׁלוֹם שָׁלֵם ה', וּשְׂכִינְתָּא תַתָּא תַתָּא אָדָם
 דְּעֵשִׂיָּה דְמוֹת דְּשְׂכִינְתָּא עֲלָא וְכָלָא קְשׁוּט, (ושְׂכִינְתָּא
 וְדַאי אַתְּכְּלִילת בְּכָלָא), וּבְגִין דָּא זְמַנִּין אַתְּקְרִיאַת נְשָׁר,
 זְמַנִּין חַיָּה. (דף קיז ע"א) זְמַנִּין יוֹנָה, זְמַנִּין צְפוּרָה, בְּכָל מַה
 דְּשְׁלִיטָא אַתְּקְרִיאַת בְּשָׁמַיָּה, וּבְעֵשְׂבִין אַתְּקְרִיאַת
 שׁוֹשְׁנָה, עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי, וְכַד שְׁלִטָא עַל אַרְעָא
 אַתְּקְרִיאַת אַרְץ, וְכַד שְׁלִטָא עַל יַמָּא אַתְּקְרִיאַת יָם עַל
 שְׁמַיָּה, וְכַד שְׁלִטָא עַל טוּרִין אַתְּקְרִיאַת סַלַע, לִית בְּרִיָּה
 בְּעֵלְמָא דְשְׁלִטָא עָלֶיהָ דְלֹא אַתְּקְרִיאַת בְּשָׁמַיָּה, אֲבָל
 עִם כָּל דָּא דְשְׁלִטָא עַל כָּלָא, עֵבִידַת אַפְרָשׁוּתָא בֵּין
 דְּרַגִּין דְּאִינוּן מוֹחָא וְאִיבָא, לְקִלְיִפִּין דְּסִטְרָא אַחְרָא
 דְּאִינוּן כְּקִלְיִפִּין דְּאִגּוּזָא דְּמַכְסִּיין עַל מוֹחָא, וְרוּזָא
 דְּמִלָּה (בראשית א ד) וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ,
 וּוִי לִיָּה לְמַאן דְּמַעְרַב קְלִיפִין דְּסִטְרָא אַחְרָא עִם דְּרַגִּין
 דְּסִטְרָא דְּדַכְיִין.

(כאן חסר) (אמר המגיה עוד מצאתי בס"א זה הלשון)

וְהָאָדָם יָדַע אֶת חוּהָ אֲשֶׁתּוֹ וְכוּ' (שם ד א), וְכִי לָא
 אֲשֶׁתְּמוֹדַע בָּהּ עַד הָהִיא זְמַנָּא, אֲלָא מִיּוֹמָא
 דְּאֲתַחְרַב בֵּי מְקַדְשָׁא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַתְּיַחַד
 בְּשְׂכִינְתִּיָּה בְּיוֹמִין דְּחוּל, וְלֹא הוּוּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁתְּמוֹדַעַן
 תּוֹקְפִיָּה בְּיוֹמִין דְּחוּל, בְּגִין דְּמַמְשָׁלָה דְּעַבְד וְשִׁפְחָה

בְּהוֹן, בְּתַר דִּיתְעַבְרוֹן מֵעֲלָמָא מִיַּד וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת
 אִשְׁתּוֹ וּבִהֵיָא זְמַנָּא (ישעיה יא ט) כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ יְדָעָה אֶת
 יְהו"ה, וּבִהֵיָא זְמַנָּא אֶתְקַיִים קָרָא (ירמיה לא לג) כִּי כָלָם
 יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטַנָּם וְעַד גְּדוּלָּם, (זכריה יד ט) וּבִיּוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.

דְּבַר אַחַר וְהָאָדָם יֵדַע אֶת חוּהַ אִשְׁתּוֹ וְתַהַר וְתִלְדַּת אֶת
 קִין, יֵדַע וְדַאי כְּגוֹן (אסתר ד א) וּמְרַדְכֵי יֵדַע, אִית
 יְדִיעָה לְטַב וְאִית יְדִיעָה לְבִישׁ, בְּזְמַנָּא דְאוֹלִידַת לְקִין
 יֵדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה הַהוּא זוּהֵמָא, וְעַד הַהוּא אַתְר
 דְּמָטִי וְאֶתְפֹּשֵׁט הַהוּא זוּהֵמָא בְּכָל דְרִין, וְתִלַּת גְּלָגוּלִי,
 עֲלִיִּיהוּ אֶתְמַר (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהִים יִפְעַל אִ"ל פְּעַמִּים
 שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, בְּתַר דִּיתְגַּבַּר בִּיצְרִיָה דְלֹא עֶבֶיד חֲטָאָה,
 וְהֵאֵי יְדִיעָה דְקִין אִיהוּ דְאֶתְגְּלִי לִיָּה עַד הַהוּא אַתְר
 דְּאֶתְפֹּשֵׁט, דְעֲלִיָּה אֶתְמַר (ישעיה יד כט) כִּי מִשָּׁרֵשׁ נַחֲשׁ יֵצֵא
 צִפְעָה, בְּגִין דְאִיהוּ מִשָּׁרֵשׁ נַחֲשׁ דְאֶטִּיל זוּהֵמָא בְּחוּהַ,
 מְלֶאךְ הַמּוֹת דְגָרִים מִיתָה לְאָדָם וּלְכָל דְרִין דִּילִיָּה,
 הַכִּי, הֵאֵי דְרַפִּיָּה לְקַטְלָא, וּבְגִין דָּא קָטִיל לְהַבֵּל.

וְהֵאֵי זוּהֵמָא דְאֶתְנַטִּיל מִנִּיָּה אִיָּהִי לִילִי"ת אִימָא דְעַרְב
 רַב, עֲלָה אֶתְמַר (משלי ה ה) רַגְלִיָּהּ יוֹרְדוֹת מוֹת וְכו',
 דְאִיָּהִי סַם מוֹת דְאֵל אַחַר דְאִיהוּ סַמָּא"ל, וְאִיָּהִי אִיבָא
 דִּילִיָּה, גַּם לְרַבּוֹת אֵל אַחַר, נַחֲשׁ בְּגִינָה אֶתְמַר (בראשית ג

(א) וּתְקַח מִפְּרִיּוֹ וּתְאָכְלֵהּ, הֲכֵא רְזָא דְחֹהַה וּתְתִין גַּם לְאִישָׁה
 עִמָּהּ וַיֹּאכְלֵהּ גַּם לְרַבּוֹת, וּלְבַתֵּר חֲזָא לִיָּה דְאֶתְחַרַּט כְּמָה
 דְּאֶתְ אָמַר (שם ד יג) גְּדוּל עֲוֹנֵי מַנְשׂוּא, וּבְגִין דָּא (שם ב)
 קְנִייתִי אִישׁ אֶת יְהוֹ"ה, הֲכֵא רְמִיז קְנִי חוּתִין מִשָּׁה,
 דְּעֵתִיד לְאַהֲדָרָא בְּתִשׁוּבָהּ וּלְקַבְּלָא אֶת בְּרִית, הֲדָא הוּא
 דְּכֹתִיב (שם טו) וַיִּשָּׂם יְהוֹ"ה לְקִין אוֹת, אוֹת בְּרִית מִלָּה
 לְאַגְנָא עָלֶיהָ.

וּבְגִין דָּא וּתּוֹסֶפֶת לְלֶדֶת אֶת אַחִיו אֶת הַבֶּל, מֵאֵי וּתּוֹסֶפֶת
 אֶלָּא רְזָא דְמַלְאָה וְלֹא יִסְפֵּה עוֹד לְדַעְתָּהּ (שם לח כו),
 בְּגִין הַהוּא זִוְהֶמָּא דְנִפְיֵק מִנִּיהּ, וְחֲמָא אֶתְפִּשְׁטוּתִיהּ בְּכָל
 דְּרָא, פִּיּוֹן דְּחֲמָא לְהַבֶּל דְּאֶתְפִּשְׁטוּתִיהּ בְּכָל דְּרָא לְטָב,
 אָמַר וּתּוֹסֶפֶת לְלֶדֶת, אוֹסִיפֶת אִיהִי כְּמָה קְרַבְנִין וְכְמָה
 תְּחַנּוּנִין וְכְמָה בְּכִיּוֹן בְּגִינִיהּ, פִּיּוֹן דְּאִיהוּ הוּוּ עֵתִיד
 לְדַכָּא זִוְהֶמָּא דִּילִיהּ מֵעֲלָמָא, וְהָא קִהְלֶת אָמַר (קהלת ח)
 יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נֶעֱשָׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים
 אֲשֶׁר מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים, הֲכֵא אֶתְגְּלִי צַדִּיק
 וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, אִית הֶבֶל, וְאִית הֶבֶל וְעַלִּיָּהּ
 אֶתְמַר (שם יב) לֵב חָכָם לִימִינוֹ וְלֵב כְּסִיל לְשִׁמְאֵלוֹ, בְּשִׁגְמָה
 זֶה הֶבֶל, וְהָא אוֹקְמוּהוּ בְּשִׁגְמָה זֶה מִשָּׁה, מִשָּׁה זֶה שֵׁת,
 וְאִיהוּ שֵׁם, וְאִיהוּ הֶבֶל, וְהֵן כָּל אֵלֶּה יַפְעֵל א"ל פְּעֻמִּים
 שְׁלֵשׁ עִם גְּבַר.

וְרָזָא דְמַלְתָּה (ישעיה סג יא) אֵיִה הַשָּׁם בְּקִרְבּוֹ, דְּאִיהוּ (שמות ג
 יג) מַה שְּׁמוֹ, וְדָא אָדָם דְּאִיהוּ רְבִיעָאָה, וּבְגִינִיה
 אֲתִמֵּר (עמוס ב ו) וְעַל אַרְבַּעַה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ, לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ
 בְּגִלְגּוּלָא יִתִּיר, פִּיּוֹן דְּנַח בֵּיה אָבוּי דְּאִיהוּ אָדָם, בְּהֵהוּא
 זְמַנָּא אֲשֶׁתְּמוּדַע (משלי לד) מַה שְּׁמוֹ וּמַה שָּׁם בְּנוּ פִי יִתְדַע,
 וְדָא אִיהוּ רָזָא מַה שְּׁמוֹ מַה אֹמֵר אֲלֵיהֶם, וְדָא אִיהוּ
 מְרַכְבְּתָא שְׁלִימָא, ש תַּלְת חִיוּוֹן, דְּרַכִּיב עַלֵּיהוּ מ"ה,
 וְעַלֵּיהוּ אֲתִמֵּר הֵן כָּל אֱלֹהִים יִפְעַל א"ל (דף קיז ע"ב) פְּעַמִּים
 שְׁלֹש עָם גְּבַר.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית ד ב) וַתּוֹסֶף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו
 אֶת הֶבֶל, וְוִי לְעֶלְמָא דְאִית לּוֹן עֵינִין וְלֹא חֲזָאן,
 אוּדְנִין וְלֹא שְׁמַעִין בְּרִזִין דְּאוּרִייתָא, וְאֲזִלִּין בְּתַר
 בְּצַעִין דְּהַאי עֶלְמָא, תָּא חֲזִי קִין אִיהוּ יֵצֵר הָרַע, הֶבֶל
 יֵצֵר הַטּוֹב, הֶבֶל אִיהוּ הַלֵּב, וְאִינוּן תְּרִי בְּתֵי לְבָא, הֵדָא
 הוּא דְכְתִיב (קהלת יב) לֵב חָכָם לִימִינוּ וְלֵב פְּסִיל לְשִׁמְאֵלוֹ,
 לֵב חָכָם לִימִינוּ דָּא הֶבֶל, דְּאֲתִמֵּר בֵּיה וַתּוֹסֶף לָלֶדֶת אֶת
 אָחִיו אֶת הֶבֶל, אִיהוּ תּוֹסַפְת רּוּחַ הַקֹּדֶשׁ, קִין אִיהוּ רּוּחַ
 הַטּוֹמָאָה דְּאִיהוּ גְרַע וְלֹא אוּסִיָּה, קִין גּוֹפָא, קִין
 לְתַרְוֵיהוּ, וּבְגִינָה אֲתִמֵּר אַל תִּסְתַּכַּל בְּקִנְקִין אֱלֹא בְּמַה
 דְּאִית בֵּיה, וְדָאִי קִין אִיהוּ לְבָא, דְּאִיהוּ קְלִיפָה דְּאַגּוּזָא,
 לָאוּ הֵהוּא דְלַעִילָא דְאִיהוּ אִיבָא דְאִילָנָא דְחַיִּי, וּבְגִין

דִּהְיֵה קִינ אֵית בֵּיה טַב וּבִישׁ, אֶתְמַר בֵּיה (בראשית ב יז)
 וּמַעֲזָן הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, עַד דְּאֶתְעַבֵּר
 הֵהִיא קְלִיפָה מִנִּיה דְּאֶגְזֹא, אֵיבָא אֶתְקָרִי מִיתָה וְחַיִּי
 אֹר וְחֻשְׁךָ, הֵבַל טַב וְהֵבַל בִּישׁ, הֵבַל דְּאֹרִייתָא דְּאִיהוּ
 לְהַב, עֲלָה אֶתְמַר (תהלים כט ז) קוֹל יְהוָה הֶצִּיב לְהַבּוֹת אֵשׁ,
 וְדָא ה' דְּמִשָּׁה, מ' מִשָּׁה, ש' שֵׁת, דְּאֶתְמַר בֵּיה (שמות ב י)
 כִּי מִן הַמַּיִם מִשִּׁיתִּיהוּ, ש' שֵׁם, וְלֹא לְמַגְנָא הָוָה שֵׁם
 קוֹבַע מְדַרְשׁוֹת בְּאֹרִייתָא, וְהָוָה שֵׁת סִיּוּמָא דְּאֶלְפָא
 בֵּיתָא, שֵׁת בְּגִין (תהלים ח ז) כָּל שֵׁתָה תַחַת רַגְלֵיו.
 וְהֵבַל מִסְטָרָא דִּימִינָא אִיהוּ כְּלִיל ז' הֵבְלִים, וְאִינוּן
 אַבְגִּית"ץ וכו', שֵׁת סְלָקִין, דְּאִינוּן לְהַבִּים
 בְּשִׁית עֲזֻקָּאן דְּקִנְהָ, וְהֵבַל דְּפָה שְׂבִיעָאָה, וְלִקְבְּלֵייהוּ
 אָמַר דָּוִד שְׁבַע קָלִין דְּהָבוּ לִיהוָה בְּנֵי אֱלִים, (תהלים כט)
 וְעַל אֱלִין שְׁבַע אֶתְמַר (דברים ח ג) כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ
 יַחֲיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצָא פִי יְהוָה יַחֲיֶה הָאָדָם,
 וְאֱלִין ז' קָלִין סְלָקִין בְּזו' רַקִּיעִין, וְאִית ז' דְּשֻׁמְאָלָא
 דְּנַחְתִּין בְּשֻׁבְעָה אַרְעִין, וְעַלִּייהוּ אָמַר קִהְלַת (קהלת ג כז)
 (כ"י) מִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְכוּ'.
 שְׁבַעָה הֵבְלִים טְבִין אֱלִין אִינוּן שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע,
 וְלִקְבְּלֵייהוּ אַחַרְנִין לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁנֵי הָרַעַב,
 אֱלִין הֵבְלִים דְּחַיִּי, וְאֱלִין הֵבְלִים דְּמִיתָה, וּבְגִין דָּא יֵשׁ

הבל ויש הבלים, ה' לב, ד' ארבע חיוון דכרסייא, ו'
 שית דרגין דכרסייא, ועלייהו שריין עשר אמירן
 דאינון י', ו' דנפיק מהבל איהו קול דאיהו פורח
 באויר, דאיהו אור חמש אור ודאי אינון ה' עלאה, י'
 דבור ואמירה, ואינון הבלים הבל סליק בה' עלאה,
 והבל נחית בה' תתאה, נחית דבור, ובאלין הבלים
 סליק בחד קלא סליק, ובדא נחית, בה' תתאה סליק
 קלא דאיהו ו', בה' עלאה נחית דבור דאיהו י'.

והבליים סלקין ונחתין בלבא, והנה מלאכי אלהים
 סלקין ונחתין תמן ואינון י"ו, ה' תתאה מוצב
 ארצה, וראשו מגיע השמימה דא ה' עלאה דאתקרי
 השמימה, ואם לא סלקין במחשבה דאיהי יו"ד ה"א
 וא"ו ה"א, לא מסתכלין בצלותין, אלין הבלים דלאו
 אינון מסטרא דיהודא, והבליים אחרנין אינון בפירודא,
 וסלקין במחשבה בישא, ובגין דאית תמן פירודא
 אתמר במחשבה דלהון מחשבה בישא מצטרפא
 למעשה, (והבליים דלית בהון פירודא מחשבה דלהון מצטרפא
 למעשה).

ועקר דארבע אתוון ועשר אתוון איהי מלכותא,
 דאיהי כלילא מכל עשר ספירן, וביה צריך כלא
 לאכללא, דכל מאן דנטיל מלכות בלא תשע ספירן

אִיהוּ מְקַצֵּץ בְּנִטְיָעוֹן, וְכָל מָאן דְּנִטְיֵיל תִּשְׁע סְפִירָן בְּלֹא
מְלָכוּת אִיהוּ כּוֹפֵר בְּעֵיקָר.

הַבְּלִים דְּסִטְרָא אַחְרָא עֲלֵייהוּ אֲתַמֵּר (ירמיה י טו) הֶבֶל הֵמָּה
מַעֲשֵׂה תַעְתּוּעִים, דְּאִינוּן הַבְּלִים סְלָקִין
בְּנִבְלוּת הַפָּה וּבְשִׁקְרוּת, וְכִלְהוּ סְלָקִין לְגַבֵּי מוּחָא אִית
חֲמָה וּלְבַנָּה וְכִכְבֵּיא וּמְזִלְיָא בְּרִקִיעֵין דְּאִינוּן קְלִיפִין,
דְּעֲלֵייהוּ אֲתַמֵּר (ישעיה ה יח) הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחַבְלֵי הַשְּׂוֹא,
וְעֲלֵייהוּ אֲתַמֵּר (שם נא ו) כִּי שָׁמַיִם פָּעֲשָׁן נִמְלָחוּ, וְחִפְרָה
הַלְבָּנָה וּבּוֹשָׂה הַחֲמָה וְכוּ' (שם כד כג), וְכַמָּה הַבְּלִים אִית לּוֹן
דְּכִלְהוּ מְלִיִין שְׁקָר וְשׂוֹא, וְכָל מָאן דְּאַפִּיק מְלִין דְּשִׁקְרָא
כַּמָּה מְלִאכֵי חַבְלָה פְּתַחִין גְּדַפְיֵיהוּ לְקַבְלוֹן, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב (קהלת י ב) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיד אֶת הַקּוֹל וְכוּ',
וְאֵלִין מְלוּלִין אִינוּן בְּנִין כַּמָּה בְּנִינִין.

(דף קיח ע"א) אמר המגיה, הנמשך אחר זה כבר נדפס בדף ק"ד ע"א, אמנם
אחר כך מצאתי זאת הנסחא מדוייקת יותר מהאחרת, וכדי
שלא לכפול הדברים ארמוז לך החלוף שיש ביניהם בלבד, בזאת
הנסחא לא מצאתי או אשא על מיא בשורה ל', ובשורה ל"ד נקודין מן
י' טעמים מן ו' איהי בת קול, ובדף ק"ה ע"א שורה ז' צ"ל ואיהי לב
דכלהו בה אתכלילן ומינה נפיק דפיקו, ובשורה ט' וכד דפיק, ובשורה
י' צ"ל רשפים ובשורה י"ב נחית צ"ל אחיד, דף ק"ד ע"ב בשורה י"ו דא
צ"ל דמלה, בשורה י"ח ד' דילה צ"ל ד' דלה, שורה ד' אויר קדמון צ"ל
אוירא קדמאה.

אמר המניה זה התקון מצאתיהו מפוזר ומפורד ומוטעה, והרבה עמלתי וטרחתי להגיהו ולסדר הדברים על אופניהם, ובמקומות ממנו כתבתי הדברים פעמים מפני חלוף הנסחאות.

עוד ראה זה מצאתי.

וּתּוֹסֵף לְלֹדֶת אֶת אַחִיו אֶת הֶבֶל (בראשית ד ב), תָּא חֲזִי הֶבֶל
 אִיהוּ הֶלֶב, וְאִית ב' בְּתִים בְּלָבָא, (קהלת י ג) לֵב
 חָכָם לִימִינוּ הֶבֶל, לֵב פְּסִיל לְשִׁמְאֵלוּ דָא הֶבֶל, קִין אִיהוּ
 יִנִּיק מִתְרוּיָהוּ, וְאִיהוּ עֵץ טוֹב וְרַע, וְקִין אִיהוּ זוּהֵמָא
 דְנָחַשׁ דְאֵטִיל בְּחֹהָ, וְעָלִיה אֲתָמַר (ישעיה יד כט) כִּי מִשְׂרָשׁ
 נָחַשׁ יֵצֵא צִפֵּעַ, מָה אֲרַחֲיָה דְחֹיָא לְמִקְטֵל, כֶּף דָא
 קָטֵל, וּלְבַתַר אֲתַחַרֵט, וּבְגִין דָא (בראשית ד טו) וַיִּשֶׁם יְהו"ה
 לְקִין אֹת, אֹת בְּרִית מִלָּה, וּבְגִין דָא אֲמַר (שם) קָנִיתִי
 אִישׁ אֶת יְהו"ה, וְאָף עַל גַּב דְקִין אִיהוּ זוּהֵמָא, יִכִּיל
 לְמַעַבְד נָק"י, כְּגוֹן יִתְרוּ דְאֲתָמַר בֵּיה (שופטים א טז) וּבְנֵי קְנִי
 חוֹתֵן מִשָּׁה.

וְרָזָא דְמָלָה הֶבֶל הֶבְלִים אֲמַר קְהֵלַת, וְאֲמָרוּ קְדָמָאִין
 אִית הֶבֶל וְאִית הֶבֶל, יֵשׁ צְדִיקִים שְׂמִגִיעַ אֵלֵיהֶם
 כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים וְכו', (קהלת ח יד) אֲמַרְתִּי שְׂגָם זֶה הֶבֶל,
 הֶבֶל דִּימִינָא ה' פְּרִסְיָא, ו' שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְכַסָּא, ד' אַרְבַּע
 חִיוּוֹן, אֵלִין הֶבְלִים אֵינּוֹן לְבוּשָׁא לְתַפְאָרַת וּמְלָכוֹת
 דְאֵינּוֹן ו"ה, י"ה פְּלִילָן, י" בְּאֵינִיר, ה' תַּתְאָה דְבוּר

דְּסָלִיק בְּהֶבֶל, וְכָלֵא אֶתְכִלִּיל בְּשִׁמָּא דְּבַר נִשׁ דְּצִלִּי
 צְלוֹתָא אוּ דְעָסִיק בְּאוּרִייתָא, אֲבַל הֶבְלִים אֲחֵרְנִין
 דְּאֶתְעֵבִידֵן בְּאַרְעָא, סָלְקִין בְּאוּרִי דֵּהֲאִי עֶלְמָא בְּקוּל
 וּדְבוּר דְּחוּל, וְיִשְׂרָאֵל מְצִלִּין בְּהוּן הַמְּבַדִּיל בֵּין קִדְשׁ
 לְחוּל, וְאִית אֲחֵרְנִין דְּאֶתְמַר בְּהוּן (ירמיה י טו) הֶבֶל הַמָּה
 מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים, וְאִינוּן הֶבְלִים וְקוּל וּדְבוּר דְּנִבְלוֹת
 הָפֵה, אִינוּן מִסְטָרָא דְּאֱלֹהִים אֲחֵרִים מִמֶּנּוּ דְּשָׂר עֲמִין
 דְּאִינוּן סְמַא"ל וְנַחֲשׁ, עֲלִייהוּ אֶתְמַר בְּהִבְדָּלָה וּבֵין
 יִשְׂרָאֵל לְגוֹיִם, כָּל חַד כְּפוּם עוּבְדוּי כֶּךָ בְּנִינָא, (קהלת
 ז יד) דְּזֵה לְעַמַּת זֵה עָשָׂה הָאֱלֹהִים.

וְתָא חֲזִי מָאן דְּבְנִינָא דִּילִיהּ לְעִילָא בְּסִטְרָא דְּדַכְיוּ,
 בְּכָל אֲלִין הֶבְלִים דְּאוּרִייתָא וְצְלוֹתָא, עֲלִיהּ אָמַר
 קָרָא (ישעיה לז טו) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וְכוּ' וְלֹאמַר לְצִיּוֹן
 עֲמִי אָתָּה, וְהָא אוּקְמוּהוּ אַל תִּקְרִי עֲמִי, אֲלָא עֲמִי, מָה
 אֲנָא בְּמִלוּלָא דִּילִי עֲבָדִית שְׁמִיָּא וְאַרְעָא כְּמָה דְּאֶתְ
 אָמַר (תהלים לג ו) בְּדַבַּר יְהוָה שְׁמִים נַעֲשׂוּ, כֶּךָ אַנְתָּ
 בְּשׁוֹתְפוּ עֲמִי תַעֲבִיד בְּמִלוּלָא, אֲבַל אֲחֵרְנִין דְּמִפְקִין
 מְפוּמִּייהוּ הֶבְלִים דְּשְׁבוּעָה, עֲלִייהוּ אֶתְמַר (משלי ז כז) כִּי
 רַבִּים חָלְלִים הִפִּילָה, וְאֲלִין אֶתְקַרִּיאוּ חָלְלִים, דְּמַחְלָלִין
 שֵׁם יְהוָה, וְנִפְקִין הֶבְלִים מְפוּמִּייהוּ וְקָלָא וּדְבוּרָא
 לְשִׁקְרָא וְאוּמָאָה לְשִׁקְרָא, וְדַכְרִין שְׁמִיָּה לְמַגְנָא